

Gids in het financiële oerwoud

Financieel planner is geen gereguleerd beroep. Hoe vindt u dan een planner die toegevoegde waarde biedt?

Tom Loonen en Arjen Schepen

De financiële sector zal zijn rol opnieuw moeten definiëren oordeelde het World Economic Forum vorig jaar in zijn rapport 'The Future of Financial Services'. Financieel planners en adviseurs moeten hard kunnen maken wat hun toegevoegde waarde is. Waren vergoedingen in het verleden nog versleuteld in de verzekeringspolissen en beleggingsproducten, nu dient de financieel adviseur zijn advies apart in rekening te brengen.

Die toegenomen transparantie leidt ertoe dat financieel adviseurs zo concreet mogelijk moeten laten zien wat hun bijdrage betekent voor de consument. Zo kan die beter dan ooit tevoren beoordelen of de kosten die een adviseur rekent gerechtvaardigd zijn, in relatie tot zijn toegevoegde waarde. Toch blijkt de praktijk weerbarstiger. Steeds complexere fiscale en juridische regels maken het voor dezelfde consument allesbehalve eenvoudig om een goede adviseur te vinden en die afweging van kosten versus kwaliteit te maken. Wie kan u het beste helpen tijdens uw overlevingstocht door het financiële oerwoud? En: wat kost die hulp en wat levert die op?

Volgens voorzitter Marc van Poeteren van de Vereniging Federatie Financieel Planners (FFP) leidt de zoektocht vaak in de richting van een financieel planner. Het is immers diens taak de consument overzicht over en inzicht in zijn persoonlijke financiën, nu en in de toekomst, te bieden. Maar daar liggen nog wel uitdagingen, want consumenten weten lang niet altijd wat een financieel planner voor hen kan betekenen. Bovendien koppelt het huidige wettelijke vakbekwaamheidsstelsel financieel advies aan productbemiddeling en -advisering. Met andere woorden, de door toezichhouder AFM vereiste Wft-diploma's (Wft = Wet op het financieel toezicht) zijn allemaal

gericht op de verkoop van bepaalde producten. Terwijl een planner juist met het alomvattende plaatje bezig is.

Een andere kwestie is de bescherming van de consument. Als een financieel planner door de klant alleen per uur of per advies wordt betaald heeft hij geen wettelijke vergunning nodig. Maar hoe is de zorgplicht bij financieel planners dan geregeld? Een inventarisatie door Michiel van Eersel, een advocaat gespecialiseerd in de zorgplicht van financieel dienstverleners, laat zien dat financiële planning publiekrechtelijk helemaal niet gereguleerd is, al bestaat er wel een juridisch kader van civielrechtelijke en tuchtrechtelijke verplichtingen.

Volgens Van Eersel geldt voor financieel planners zelfs een zogeheten 'onthoudingsplicht'. Stel dat een planner een echtpaar adviseert hun levensverzekering niet af te kopen, omdat zij de bijbehorende overlijdensrisicodekking nodig hebben voor het geval een van hen overlijdt. Dan is het logisch, zegt Van Eersel, dat de planner consequent is en zich ook niet bemoeit met het regelen van zo'n afkoop, mochten zijn cliënten daar toch toe besluiten. Doet hij dit wél, dan kan het echtpaar immers de indruk krijgen dat hij de afkoop toch verenigbaar vindt met het financieel plan dat hij opgesteld heeft.

Hoe vindt u een goede planner? Dat is een ingewikkelde taak, omdat financieel planner geen beschermd beroep is en er binnen en buiten Nederland allerlei soorten planners zijn. Ook bestaan er diverse certificeringssystemen en opleidingen voor financieel planners, wat het lastig maakt het kaf van het koren te scheiden. Houvast biedt het internationaal erkende keurmerk CFP®, dat de circa 4000 bij de FFP aangesloten gecertificeerde Nederlandse planners sinds begin dit jaar mogen voeren.

Huurt een consument een planner met zo'n keurmerk in, dan weet hij in elk geval zeker dat de planner aan stevige opleidings- en vaardigheidseisen moet voldoen en dat hij verplicht aan permanen-

Onthoudingsplicht
Een financieel planner zou niet moeten meewerken aan handelingen die hij zijn klant heeft afgeraden

ILLUSTRATIE: GETTYIMAGES

te bijscholing moet doen. Mochten de ervaringen met zo'n gecertificeerde planner toch negatief uitpakken, dan staat nog de gang naar de tuchtrechter open. Die zal het gedane (advies)werk toetsen aan de gedragscode waar de planner zich aan dient te houden.

Stel, u hebt een planner gevonden die aan alle bovengenoemde voorwaarden voldoet, hoe zit het dan met de kosten? AFM-voorzitter Merel van Vroonhoven constateert dat consumenten het niet zelden te duur vinden om een uitgebreid financieel plan op te laten stellen. Technologie kan hierbij wel uitkomst bieden, bijvoorbeeld als planners met hun klant communiceren via een portal. Dan kan de klant de benodigde (persoonlijke) data en informatie efficiënter doorgeven aan de planner, waardoor die minder tijd kwijt is aan allerlei administratieve handelingen. Hij kan zich dan zuiver richten op zijn advieswerk — oftewel op zijn toegevoegde waarde.

Als u besluit een financieel plan op te laten stellen, heeft dit dan aantoonbaar een positief effect op uw financiële huishouden? Ja, onderzoek wijst uit dat zo'n plan het vertrouwen van consumenten in

Tips

1. Plan

Een financieel plan biedt inzicht in en overzicht over uw financiële situatie.

2. Keurmerk

Houvast biedt het internationaal erkende keurmerk CFP®.

3. Kosten

Uploaden van gegevens via een portal bespaart de planner tijd en drukt kosten.

Ter ere van haar 20-jarig bestaan heeft de Federatie Financieel Planners (FFP) in april het boek *Financiële Planning. Inzichten uit wetenschap en praktijk uitgereikt aan haar leden. Dit artikel is het 2de in een drieluik met aan dat boek ontleende inzichten voor de consument.*

hun financiële situatie vergroot. En gepensioneerden die tien jaar voordat ze met werken stoppen een plan hebben laten opstellen staan er financieel beter voor dan zij die dit niet deden, zo blijkt uit Amerikaans onderzoek.

Overtuigend wetenschappelijk onderzoek naar de financiële effecten van een plan is nog onvoldoende voorhanden. Veel fundamenteeler is dat het financieel plan moet worden gezien als een tussentijds verslag en niet als een eindproduct. In wezen geeft het weer welke complexe beslissingen de consument moet nemen om financieel gezien de situatie te creëren die hij wenst of die hij optimaal vindt. Die omstandigheid en wensen veranderen in de tijd, waardoor een nieuw tussentijds verslag nodig is. En bij dat proces kan een plezierig eigenzinnig, onafhankelijk en deskundig financieel planner uitstekend als gids fungeren.

Tom Loonen is hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam en werkt bij Insinger de Beaufort. Arjen Schepen is bestuurslid van FFP en werkzaam bij ledenorganisatie voor zorgprofessionals VvAA.